

คดีหมายเลขดำที่ ๘๒๕/๒๕๖๕

ศาลปกครองกลาง

คำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี (นายธีระ เดชขำ)

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย

วันที่ ๑๔ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

ผู้ฟ้องคดี นายพีรพล กนกวลัย
ผู้ถูกฟ้องคดี คณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๑
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๒
ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร ที่ ๓
ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร ที่ ๔

เสนอต่อ ตุลาการศาลปกครองกลาง องค์คณะที่ ๑๙

ตุลาการผู้แถลงคดี (นายธีระ เดชขำ) ได้พิจารณาสำนวนคดีนี้ พร้อมทั้งบันทึกของตุลาการเจ้าของสำนวนแล้ว ขอเสนอคำแถลงการณ์ต่อองค์คณะเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

๑. คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตพญาไท แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีประกาศผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร เรื่อง บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ได้รับสมัครรับเลือกตั้งและไม่ได้รับสมัครรับเลือกตั้ง ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ไม่รับสมัครผู้ฟ้องคดี พร้อมกับมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กท ๐๔๐๖/๑๓๙ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นจดแจ้งการพิมพ์หนังสือพิมพ์ และเป็นเจ้าของกิจการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา และบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ชื่อ “ท่องเที่ยวธรรมชาติ” เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๗ จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ อันเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ขอให้รับสมัครผู้ฟ้องคดี หลังจากนั้น คณะกรรมการพิจารณาสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นประจำกรุงเทพมหานครมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ลต (กทม) ๐๐๐๓/๔๒๙ ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๕ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่าคณะกรรมการดังกล่าว

สำหรับถูกต้อง

นายปรีดา เซงวิเศษ

(นายปรีดา เซงวิเศษ)

พนักงานคดีปกครองชำนาญการพิเศษ

22 ก.ค. 2565

จะพิจารณาสีหัตถ์สมัครรับเลือกตั้งของผู้ฟ้องคดีในวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๕ โดยผู้ฟ้องคดีได้ไปให้ถ้อยคำในวันดังกล่าว ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ลต (กทม) ๐๐๐๒/๔๗๔ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๕ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๓๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕ มีมติยกคำร้องของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีไม่ใช่บุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ นิตยสารท่องเที่ยวซึ่งจัดแจ้งการพิมพ์โดยผู้ฟ้องคดีไม่มีการออกโฆษณาอีกเลยนับตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๓๘ ผู้ฟ้องคดีจึงสิ้นสุดสถานภาพการเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และเจ้าของหนังสือพิมพ์ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ทำให้ผู้ฟ้องคดีมิได้เป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และเจ้าของหนังสือพิมพ์ที่ได้จัดแจ้งตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ใช้บังคับ ตามมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ อันจะทำให้ผู้ฟ้องคดีมีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการจัดแจ้งยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงรายการในหลักฐานการแจ้งการพิมพ์ ตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่อย่างไรก็ดี ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๕ เป็นคดีหมายเลขดำที่ ลตพ.๑/๒๕๖๕ แต่ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งคดีหมายเลขแดงที่ ๕๓๒๔/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๕ ไม่รับคำร้องอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี เนื่องจากกรณีพิพาทไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นบัญญัติให้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล โดยเห็นว่าเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการออกคำสั่งทางปกครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ และเป็นกรณีที่ศาลมีอำนาจกำหนดค่าบังคับได้ตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑) เพิกถอนคำสั่งทางปกครองตามหนังสือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ด่วนที่สุด ที่ ลต (กทม) ๐๐๐๒/๔๗๕ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๕

๒) เพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๓๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕ โดยให้มีผลย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่คำสั่งทางปกครองมีผลบังคับ

ศาลมีคำสั่งลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ไม่รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีในส่วนที่ฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไว้พิจารณา

ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ศาลมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามประกาศผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร เรื่อง บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ได้รับสมัครรับเลือกตั้งและไม่ได้รับสมัครรับเลือกตั้ง ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ในส่วนที่ไม่ได้รับสมัครผู้ฟ้องคดี และมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการ

ประชุมครั้งที่ ๓๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕ ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ศาลมีคำสั่งลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ให้ทุเลาการบังคับตามประกาศผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร เรื่อง บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ได้รับสมัครรับเลือกตั้งและไม่ได้รับสมัครรับเลือกตั้ง ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ในส่วนที่ไม่รับสมัครผู้ฟ้องคดี และมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๓๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕ ในส่วนที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นอย่างอื่น

๒. ตุลาการผู้แถลงคดีได้ตรวจพิจารณาเอกสารอื่น ๆ ในสำนวนคดี รวมทั้งได้ตรวจพิจารณาบทกฎหมาย และกฎที่เกี่ยวข้องประกอบไปด้วยแล้ว

๓. คดีนี้เมื่อพิจารณาคำฟ้อง คำให้การ และเอกสารอื่นๆ ในสำนวนคดีแล้ว ตุลาการผู้แถลงคดีรับฟังข้อเท็จจริงได้ว่า เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๗ เจ้าพนักงานการพิมพ์ได้ออกใบรับแจ้งความตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ เลขที่ จ.๑๕๒/๒๕๓๗ ให้ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของบรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา หนังสือพิมพ์ชื่อ “ท่องเที่ยวประชาชาติ” มีระยะเวลาการพิมพ์เป็นรายเดือน ผู้ฟ้องคดีได้ส่งสิ่งพิมพ์ชื่อท่องเที่ยวประชาชาติให้สำนักหอสมุดแห่งชาติ ตั้งแต่ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ ประจำเดือนมิถุนายน ๒๕๓๗ ฉบับสุดท้ายเป็นปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑๕ เดือนสิงหาคม ๒๕๓๘ แต่มิได้แจ้งความแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ขอเลิกเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และเจ้าของหนังสือพิมพ์ท่องเที่ยวประชาชาติ ตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้ออกประกาศลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๕ กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ในวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕ โดยกำหนดวันสมัครรับเลือกตั้งระหว่างวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕ ถึง ๔ เมษายน ๒๕๖๕ ผู้ฟ้องคดีได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตพญาไท โดยยื่นเอกสารหลักฐานประกอบการสมัครรับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕ เป็นใบรับสมัครลำดับที่ ๗ ภายหลังวันปิดการสมัครรับเลือกตั้ง ศูนย์ประสานงานการเลือกตั้งกรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กท ๐๔๐๖/๐๖๘ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๕ ขอให้กรมศิลปากรตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จากนั้น กรมศิลปากรได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ วธ ๐๔๐๑/๑๓๔๓ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๕ รายงานผลการตรวจสอบให้ผู้บัญชาการศูนย์ประสานงานการเลือกตั้งกรุงเทพมหานครทราบว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นจดแจ้งการพิมพ์หนังสือพิมพ์และเป็นเจ้าของกิจการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา และบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ชื่อ “ท่องเที่ยวประชาชาติ” โดยได้ยื่นจดแจ้งการพิมพ์หนังสือพิมพ์ฉบับดังกล่าวที่กรุงเทพมหานครเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงออกประกาศผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร เรื่อง บัญชีรายชื่อผู้สมัคร

รับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ที่ได้รับสมัครรับเลือกตั้งและไม่ได้รับสมัครรับเลือกตั้ง
 ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ไม่รับสมัครรายผู้ฟ้องคดี ในการนี้ ศูนย์ประสานงานการเลือกตั้ง
 กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ กท ๐๔๐๖/๑๓๙ ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๕
 แจ้งผู้ฟ้องคดีว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก
 สภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากเป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์
 หรือสื่อมวลชนใด ๆ ตามมาตรา ๕๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น
 หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้ทราบ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๕
 ยื่นคำร้องคัดค้านการประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และมีหนังสือ
 ลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๕ ชี้แจงต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ สรุปว่า สิ่งพิมพ์ชื่อ “ท่องเที่ยวธรรมชาติ”
 เป็นนิตยสารรายคาบ มิได้ตีพิมพ์โฆษณาเผยแพร่เป็นเวลาต่อเนื่องกันเกินกว่าสองปี ผู้ฟ้องคดี
 ซึ่งเป็นผู้จัดแจ้งการพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ จึงสิ้นสุดสถานภาพ
 การเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และเจ้าของหนังสือพิมพ์ ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติ
 ดังกล่าวตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ อีกทั้ง นิตยสารท่องเที่ยวธรรมชาติจัดพิมพ์โดยโรงพิมพ์ บริษัท โรงพิมพ์
 ประชาช่าง จำกัด ซึ่งผู้ฟ้องคดีไม่ได้เป็นเจ้าของโรงพิมพ์หรือเป็นผู้ถือหุ้นแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดี
 จึงไม่ได้เป็นผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชน ที่เป็นผู้มีลักษณะต้องห้าม
 ตามมาตรา ๕๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
 พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๓๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน
 ๒๕๖๕ ได้พิจารณาความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิก
 สภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นประจำกรุงเทพมหานคร ตลอดจนพยานหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
 ประกอบกันแล้ว มีมติให้ยกคำร้องของผู้ฟ้องคดี และมีคำวินิจฉัยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 ที่ ๓๒๖/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕ จากนั้น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำ
 กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ สด (กทม) ๐๐๐๒/๔๗๔ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๕
 แจ้งคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์คำวินิจฉัย
 คณะกรรมการการเลือกตั้ง ต่อศาลอุทธรณ์เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๕ เป็นคดีหมายเลขดำที่
 สดพ.๑/๒๕๖๕ แต่ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งคดีหมายเลขแดงที่ ๕๓๒๔/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน
 ๒๕๖๕ ไม่รับคำร้องอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี เพราะบทบัญญัติตามมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง ประกอบ
 มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
 พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่ได้บัญญัติให้สิทธิผู้สมัครอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อ
 ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคที่มีเขตอำนาจได้ และกรณีตามคำร้องมิใช่กรณีที่คณะกรรมการ
 การเลือกตั้งส่งถอนชื่อผู้ร้องออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครเพราะเหตุไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
 ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๖
 วรรคหนึ่ง ที่ผู้ร้องสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อศาลอุทธรณ์
 ตามมาตรา ๕๖ วรรคสามได้ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ

การเลือกตั้งเพื่อให้รับสมัครและประกาศรายชื่อผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเขตพญาไท ต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีเลือกตั้งได้ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล

๕. ตุลาการผู้แถลงคดีเห็นว่า คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยพร้อมด้วยเหตุผลในการวินิจฉัยในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับอำนาจศาล เกี่ยวกับเงื่อนไขในการฟ้องคดี และที่เป็นเนื้อหาของคดีตามลำดับ ดังนี้

๑) ประเด็นเกี่ยวกับอำนาจศาลและเงื่อนไขการฟ้องคดี

คดีนี้เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และการฟ้องคดีเป็นไปตามเงื่อนไขแห่งการฟ้องคดีตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติดังกล่าว ประกอบกับระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ศาลปกครองกลางสามารถรับคดีนี้ไว้พิจารณาพิพากษาได้

๒) ประเด็นที่เป็นเนื้อหาของคดี

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยรวมสองประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การโต้แย้งว่า การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ฟ้องคดีเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามมาตรา ๒๒๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหน้าที่และอำนาจในการจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้ง ควบคุมดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จึงไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา ๑๙๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๙๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีปกครองอันเนื่องมาจากการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมายหรือเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ มาตรา ๒๒๔ บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ (๒) ควบคุมดูแลการเลือกตั้งและการเลือกตาม (๑) ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และควบคุมดูแลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย... พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับใบสมัครแล้วให้ตรวจสอบใบสมัคร เอกสาร หลักฐาน และค่าธรรมเนียมว่าครบถ้วนหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่ครบถ้วนให้คืนเอกสาร หลักฐาน และค่าธรรมเนียมทั้งหมดให้ผู้สมัครนั้นในทันที วรรคสอง บัญญัติว่า ในกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่าผู้สมัครได้ส่งใบสมัคร เอกสาร หลักฐาน และค่าธรรมเนียมครบถ้วนแล้ว ให้ออกหลักฐานการรับสมัคร

รับเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครนั้นเรียงตามลำดับการยื่นสมัคร และให้ทำสำเนาฉบับไว้เป็นหลักฐาน
 วรรคสาม บัญญัติว่า ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบ
 ความถูกต้องของการสมัครของผู้สมัครตามวรรคสอง และตรวจสอบว่าผู้สมัครนั้นมีสิทธิสมัคร
 รับเลือกตั้งหรือไม่ เมื่อเห็นว่าถูกต้องและผู้สมัครนั้นมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ประกาศรายชื่อผู้สมัคร
 ภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง
 หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร วรรคสี่ บัญญัติว่า ประกาศรายชื่อผู้สมัครตามวรรคสาม ให้มีชื่อตัว
 ชื่อสกุล รูปภาพ และหมายเลขประจำตัวของผู้สมัครที่จะใช้ในการลงคะแนนเลือกตั้ง ตามระเบียบ
 ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ทั้งนี้ให้ปิดประกาศคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตาม
 มาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐ ไว้ ณ ที่ปิดประกาศดังกล่าวด้วย มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า
 ผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อในประกาศตามมาตรา ๕๒ ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 ภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร ในการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง
 มีคำวินิจฉัยโดยเร็ว และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยนั้น ระเบียบ
 คณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒
 ข้อ ๑๑๐ กำหนดว่า ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาความเห็นของคณะกรรมการพิจารณา
 สิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นประจำจังหวัดและมีคำสั่ง ดังนี้
 (๑) สั่งให้ยกคำร้องกรณีเห็นว่าผู้ร้องไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและให้แจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้ง
 ประจำจังหวัดเพื่อดำเนินการแจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ...

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภา
 กรุงเทพมหานคร เขตพญาไท ในการนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ในฐานะผู้อำนวยการการเลือกตั้ง
 ประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตรวจสอบความครบถ้วนของใบสมัคร เอกสาร หลักฐาน
 และค่าธรรมเนียมการสมัครของผู้ฟ้องคดี และตรวจสอบว่าผู้ฟ้องคดีมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
 หรือไม่แล้ว พบว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีลักษณะต้องห้าม เนื่องจากเป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการ
 หนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ตามมาตรา ๕๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิก
 สภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อมา ได้มีประกาศผู้อำนวยการการเลือกตั้ง
 ประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร เรื่อง บัญชีรายชื่อผู้สมัคร
 รับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ได้รับสมัครรับเลือกตั้งและไม่ได้รับสมัครรับเลือกตั้ง
 ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ไม่รับสมัครผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๒ เมษายน
 ๒๕๖๕ คัดค้านการไม่รับสมัคร จากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๓๔/๒๕๖๕
 เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕ ได้พิจารณาคำร้องของผู้ฟ้องคดีแล้ว มีคำวินิจฉัย ที่ ๓๒๖/๒๕๖๕
 ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕ ยกคำร้องของผู้ฟ้องคดี เห็นว่า การใช้อำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑
 ที่มีมติและคำวินิจฉัยยกคำร้องของผู้ฟ้องคดี เป็นการใช้อำนาจตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติ
 การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบข้อ ๑๑๐ (๑)
 ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๕๖๒ ถือเป็นกรณีที่ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจตามกฎหมายระดับพระราชบัญญัติมีมติที่มีผลกระทบต่อสถานภาพแห่งสิทธิของผู้ฟ้องคดี มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีจึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง มาตรา ๑๙๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ส่วนมาตรา ๒๒๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นบทบัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภาการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติซึ่งต้องเป็นการใช้อำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดโดยตรงตามรัฐธรรมนูญเท่านั้น ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีมติโดยใช้อำนาจตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบข้อ ๑๑๐ (๑) ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงไม่ถือว่าเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ ข้อโต้แย้งนี้ จึงไม่อาจรับฟังได้

ประเด็นที่สอง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีประกาศผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร เรื่อง บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ได้รับสมัครรับเลือกตั้งและไม่ได้รับสมัครรับเลือกตั้ง ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ในส่วนที่ไม่รับสมัครผู้ฟ้องคดี เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๔ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้ ... “หนังสือพิมพ์” หมายความว่า สิ่งพิมพ์ซึ่งมีชื่อจำเพาะเช่นเดียวกันและออก หรือเจตนาจะออกตามลำดับเรื่อยไป มีกำหนดระยะเวลาหรือไม่ก็ตาม มีข้อความต่อเนื่องกันหรือไม่ก็ตาม ... มาตรา ๑๗ บัญญัติว่า ผู้ที่จะเป็นผู้พิมพ์หรือผู้โฆษณา ต้องปฏิบัติดังนี้ (๑) แจ้งความแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ ... มาตรา ๔๕ บัญญัติว่า หนังสือพิมพ์รายวัน ถ้ามิได้ออกโฆษณาต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาสามสิบวัน หรือหนังสือพิมพ์รายคาบ ถ้ามิได้ออกโฆษณาต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาสี่คราวหรือเกินกว่าสองปี การเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และเจ้าของหนังสือพิมพ์นั้นเป็นอันสิ้นสุดลง มาตรา ๔๖ บัญญัติว่า ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ เลิกเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการหรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ใดที่ตนเป็นอยู่ หรือขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๕ (๒) หรือขาดสิทธิตามมาตรา ๑๖ (๑) ต้องแจ้งความแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ โดยใช้แบบพิมพ์ของเจ้าพนักงานการพิมพ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลิกหรือขาดคุณสมบัติหรือขาดสิทธิ ในกรณีที่มีใบอนุญาตให้คืนใบอนุญาตนั้นด้วย และมาตรา ๕๖ บัญญัติว่า ผู้ใดละเลยไม่แจ้งความแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ตามหน้าที่ของตนตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๒๒ มาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๔๖ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓ บัญญัติว่า ให้ยกเลิก (๑) พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ... มาตรา ๔ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้ “หนังสือพิมพ์”

หมายความว่า สิ่งพิมพ์ซึ่งมีชื่อจำหน่ายเช่นเดียวกัน และออกหรือเจตนาจะออกตามลำดับเรื่อยไป มีกำหนดระยะเวลาหรือไม่ก็ตาม มีข้อความต่อเนื่องกันหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึง นิตยสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ที่เรียกชื่ออย่างอื่นทำนองเดียวกัน “ผู้พิมพ์” หมายความว่า บุคคลซึ่งจัดการและรับผิดชอบในการพิมพ์ “ผู้โฆษณา” หมายความว่า บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการจัดให้ สิ่งพิมพ์แพร่หลายด้วยประการใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นการขายหรือให้เปล่า “บรรณาธิการ” หมายความว่า บุคคลผู้รับผิดชอบในการจัดทำ และควบคุมเนื้อหาข้อความหรือภาพที่ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ รวมทั้งวัสดุหรือเอกสารที่แทรกในหนังสือพิมพ์โดยความเห็นชอบของบรรณาธิการด้วย “เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ มาตรา ๑๘ บัญญัติว่า ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการหรือเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ผู้ใดเลิกเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการหรือเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบเพื่อยกเลิกหรือ เปลี่ยนแปลงรายการในหลักฐานการจดทะเบียน ในสามสิบวันนับแต่วันที่เลิกเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการหรือเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ มาตรา ๒๘ บัญญัติว่า หนังสือพิมพ์ ซึ่งได้แจ้งความแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นหนังสือพิมพ์ที่ได้จดทะเบียนการพิมพ์ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้แล้ว และมาตรา ๒๙ บัญญัติว่า ผู้ใดเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ที่ได้จดทะเบียนการพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ที่ได้มีการจดทะเบียนการพิมพ์ตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ... (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ...

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา กรุงเทพมหานคร เขตพญาไท ภายหลังปิดการสมัครรับเลือกตั้ง ศูนย์ประสานงานการเลือกตั้ง กรุงเทพมหานครได้ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยศูนย์ประสานงาน การเลือกตั้งกรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กท ๐๔๐๖/๐๖๘ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๕ ขอให้กรมศิลปากรตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ของ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ต่อมา กรมศิลปากรได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ วธ ๐๔๐๑/๑๓๔๓ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๕ รายงานผลการตรวจสอบให้ผู้อำนวยการ ศูนย์ประสานงานการเลือกตั้งกรุงเทพมหานครทราบว่า เมื่อตรวจสอบจากฐานข้อมูลการยื่นคำขอ จดแจ้งการพิมพ์หนังสือพิมพ์ตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ กรณีของผู้ฟ้องคดี พบว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นจดทะเบียนการพิมพ์หนังสือพิมพ์และเป็นเจ้าของกิจการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา

และบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ชื่อ “ท่องเที่ยว” โดยได้ยื่นจดแจ้งการพิมพ์หนังสือพิมพ์ฉบับดังกล่าวที่กรุงเทพมหานครเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงออกประกาศผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร เรื่อง บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ที่ได้รับสมัครรับเลือกตั้งและไม่ได้รับสมัครรับเลือกตั้ง ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ไม่รับสมัครผู้ฟ้องคดี ผู้สมัครหมายเลข ๗ เนื่องจากเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามเป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ตามมาตรา ๕๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น เห็นว่า มาตรา ๕๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้ บุคคลผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อมิให้อาศัยช่องทางในความเป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนในการหาเสียงหรือสนับสนุนตนเองหรือใส่ร้ายผู้อื่น และอาจเป็นการขัดขวางหรือแทรกแซงหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ข้อเท็จจริงปรากฏตามคำชี้แจงตามคำสั่งศาลของผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ สรุปว่า เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๗ เจ้าพนักงานการพิมพ์ได้ออกใบรับแจ้งความตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ เลขที่ จ.๑๕๒/๒๕๓๗ ให้ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของบรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา หนังสือพิมพ์ชื่อ “ท่องเที่ยว” มีระยะเวลาการพิมพ์เป็นรายเดือน ผู้โฆษณาได้ส่งสิ่งพิมพ์ชื่อท่องเที่ยวให้หอสมุดแห่งชาติตั้งแต่ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ ประจำเดือนมิถุนายน ๒๕๓๗ ฉบับสุดท้ายเป็นปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑๕ เดือนสิงหาคม ๒๕๓๘ และผู้ฟ้องคดีบรรยายฟ้องสรุปว่า นิตยสารท่องเที่ยวซึ่งจดแจ้งการพิมพ์โดยผู้ฟ้องคดีไม่มีการออกโฆษณาอีกเลยนับตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๓๘ ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มิได้ให้การโต้แย้งข้อเท็จจริงนี้ เห็นว่า สำนักหอสมุดแห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เก็บรักษาสิ่งพิมพ์ตามที่กฎหมายกำหนดและไม่ปรากฏข้อเท็จจริงในทางพิจารณาเห็นว่าผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติมีส่วนได้เสียกับข้อพิพาทนี้ ทั้งผู้โฆษณามีหน้าที่ต้องส่งสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ขึ้นในราชอาณาจักรให้สำนักหอสมุดแห่งชาติเก็บรักษาตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ จึงรับฟังข้อเท็จจริงว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ชื่อ “ท่องเที่ยว” ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์รายคาบหรือรายเดือน โดยเริ่มพิมพ์ตั้งแต่ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ ประจำเดือนมิถุนายน ๒๕๓๗ ฉบับสุดท้าย คือ ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑๕ ประจำเดือนสิงหาคม ๒๕๓๘ หลังจากนั้นหนังสือพิมพ์ดังกล่าวมิได้ออกโฆษณาอีกเลย กรณีจึงถือว่าหนังสือพิมพ์ชื่อ “ท่องเที่ยว” มิได้ออกโฆษณาต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาสี่คราวหรือเกินกว่าสองปี นับแต่พิมพ์ฉบับสุดท้ายฉบับประจำเดือนสิงหาคม ๒๕๓๘ อันส่งผลให้การเป็นเจ้าของบรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา หนังสือพิมพ์ชื่อ “ท่องเที่ยว” ของผู้ฟ้องคดีเป็นอันสิ้นสุดลงตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๓๘ หรืออย่างช้าที่สุด คือ เดือนสิงหาคม ๒๕๔๐ ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ แล้ว แม้อต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐

ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ แล้วก็ตาม แต่บทเฉพาะกาล ตามมาตรา ๒๘ ประกอบมาตรา ๒๙ ได้กำหนดให้ หนังสือพิมพ์ซึ่งได้จัดแจ้งการพิมพ์ รวมทั้งผู้ใดเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ อยู่ก่อนแล้ว ให้ถือว่าเป็นหนังสือพิมพ์ที่ได้จัดแจ้งการพิมพ์ และเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ ตามพระราชบัญญัติแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ต่อไปก็ตาม ก็ไม่มีผลใช้บังคับกับผู้ฟ้องคดี เนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่มีฐานะตามกฎหมายในการเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ชื่อ “ท่องเที่ยว” ตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๓๘ หรืออย่างช้าที่สุดคือ เดือนสิงหาคม ๒๕๔๐ ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และก่อนที่จะมีการตราพระราชบัญญัติแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ใช้บังคับ ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดการเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และเจ้าของหนังสือพิมพ์ชื่อ “ท่องเที่ยว” แล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ อยู่ในขณะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร อันเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามมาตรา ๕๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ใช้อำนาจตามมาตรา ๕๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ตรวจสอบว่าผู้ฟ้องคดีมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหรือไม่ แล้วเห็นว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากเป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ตามมาตรา ๕๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และมีประกาศผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร เรื่อง บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ได้รับสมัครรับเลือกตั้งและไม่ได้รับสมัครรับเลือกตั้ง ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ไม่รับสมัครผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๓๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕ ที่มีมติให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีประกาศผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร เรื่อง บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ได้รับสมัครรับเลือกตั้งและไม่ได้รับสมัครรับเลือกตั้ง ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ในส่วนที่ไม่รับสมัครผู้ฟ้องคดี เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๓๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕ มีมติให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี โดยอาศัยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายอย่างเดียวกัน จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

ส่วนกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การโต้แย้งว่า ก่อนฟ้องคดีนี้ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลอุทธรณ์ ซึ่งศาลอุทธรณ์ได้มีคำสั่งไม่รับคำร้องอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี การที่ผู้ฟ้องคดี

ยื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลโดยมีเจตนาโต้แย้งคัดค้านคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งศาลอุทธรณ์ ได้มีคำวินิจฉัยไปแล้ว จึงเป็นการยื่นฟ้องคดีในความเสียหายจากมูลเดียวกัน ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิ ยื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลอีก นั้น เห็นว่า แม้ก่อนฟ้องคดีนี้ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๕ เป็นคดีหมายเลขดำที่ ลตพ.๑/๒๕๖๕ อุทธรณ์คำวินิจฉัยของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ยกคำร้องของผู้ฟ้องคดี แต่ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งคดีหมายเลขแดงที่ ๕๓๒๔/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๕ ไม่รับคำร้องอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี เนื่องจากกรณีพิพาทไม่มีบทบัญญัติ ของกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น บัญญัติให้อยู่ในอำนาจ พิจารณาพิพากษาของศาลอุทธรณ์ และต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง โดยมีเจตนาโต้แย้งคัดค้านคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อันเป็นประเด็นเดียวกันกับที่ได้ฟ้องคดี ต่อศาลอุทธรณ์ ก็ไม่ต้องห้ามตามข้อ ๘๖ และข้อ ๘๗ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการใน ศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓ เพราะมิใช่การฟ้องคดีในระบบ ศาลเดียวกัน ข้อโต้แย้งนี้ จึงไม่อาจรับฟังได้

๕. ตุลาการผู้แถลงคดีเห็นว่า คดีนี้เห็นควรมีคำพิพากษาเพิกถอนประกาศ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร เรื่อง บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ได้รับสมัครรับเลือกตั้ง และไม่ได้รับสมัครรับเลือกตั้ง ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ในส่วนที่ไม่รับสมัครผู้ฟ้องคดี และมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๓๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕ ในส่วนที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ทั้งนี้ นับแต่วันที่มิประกาศและมติข้างต้น

นายธีระ เดชขำ
ตุลาการศาลปกครองกลาง

๕๒ ๖๘๗

ตุลาการผู้แถลงคดี

สำเนาถูกต้อง

(นายปรีดา เศษวิเศษ)
พนักงานคดีปกครองชำนาญการพิเศษ
22 ก.ค. 2565